

گزارش نیمه تفصیلی طرح
میزان کردن هوش آزمای و کسلر

در آذربایجان شرقی

نمونه : شهر تبریز

دکتر حسن مینائی فر

دراوائل سال تحصیلی ۴۸ - ۴۹ بمنظور ارزشیابی هوش کودکان و شناخت استعداد آنان و تهیه معیارهای سنجش برای همگام ساختن پیشرفت‌های مملکتی با تکنیک و اصول نوین آموزش و پرورش طرحی بر اساس هوش آزمای و کسلر در کودکان «Wechsler intelligence scale for children» تهیه و توسط مدیریت محترم گروه روانشناسی به ریاست محترم دانشکده ادبیات و علوم انسانی تقدیم شد. نمونه‌گیری و محاسبه آماری و تهیه معیارهای سنجش با توجه به وضع اجتماعی و اقتصادی عملاً از اول سال تحصیلی ۴۸ - ۴۹ آغاز و در آخر سال تحصیلی ۴۹ - ۵۰ پایان پذیرفت و نتایج بدست آمده در چهار قسمت زیر طبقه‌بندی گردید :

- ۱- میزان کردن هوش آزمای و کسلر درشش گروه سنی از ۹ ساله تا ۱۴ ساله .
- ۲- تعیین اختلاف موجود ما بین سنین مورد تحقیق - تأثیرات اجتماعی و اقتصادی - تأثیر زبان مادری - محاسبه همبستگی‌های موجود ما بین نتایج بدست آمده .

۳- مشاهدات که شامل پیش آمدهای جالب از رفتار دانش آموزان و جوابهای قابل توجه آنان با کلماتی از قبیل (دام، گوش، کیش) و نظایر آنها که در زبان آذربایجانی و فارسی بیک صورت گفته شده و معانی مختلفی از آنها استفاده میگردد - نگرانی اولیای آموزشگاهها - تعصب و دخالت آنان در انتخاب نمونه .

۴- نتیجه گیری کلی و بررسی اینکه آزمون میزان شده تا چه حدی میتواند هدف و منظور ما را تأمین نماید. محاسبه همبستگی های موجود مابین نتایج تحقیق و نمرات تحصیلی دانش آموزان با استفاده از فرمول پیرسون - و محاسبه درجه دشواری و ترتیب نهائی پرسشهای تست .

روش تحقیق :

در این مطالعه از دقیق ترین روش تحقیقات علمی بر اساس مراجعه به گروههای سنی - انتخاب نمونه از دبستان و دبیرستانهای تبریز - انتخاب دانش آموزان نمونه از آموزشگاههای تعیین شده - مصاحبه مستقیم با هر يك از دانش آموزان انتخاب شده - تکمیل پرسشنامه های موجود جهت تعیین وضع اجتماعی و اقتصادی آنان - استفاده از پرونده های آموزشگاهی - کسب نظرات آموزگاران و اولیای مربوطه پیروی گردیده است . در زیر مختصری به روش کار و تنظیم برنامه جهت آشنایی بیشتر با کیفیت اجرای طرح اشاره میگردد :

۱- گروههای سنی: هر گروه سنی مرکب از ۱۵۰ نفر دانش آموز میباشد که از لحاظ وضع اجتماعی و اقتصادی و جنسیت و توزیع آنان در نواحی مختلف تبریز بشرح زیر میباشد :

الف) از لحاظ وضع اجتماعی و اقتصادی يك سوم دانش آموزان

هر گروه از میان خانواده‌های ثروتمند و مرفه الحال و يك سوم آنان از خانواده‌های متوسط الحال و يك سوم ديگر از خانواده‌های فقير به وسيله پرسشنامه‌های مخصوص تفكيك و انتخاب ميشدند .

ب) جنسیت: در هر گروه سنتی نصف آزمایش شوندگان ازدانش-آموزان دختر و نصف ديگر ازدانش آموزان پسر انتخاب ميگردید .

ج) انتخاب دانش آموزان و با توزیع انتخاب شوندگان در نواحی مختلف شهر مطابق نقشه موجود در ستاد عملیاتی که شهر تبریز را به هفت ناحیه زیر تقسیم ميکرد انجام گرفته :

۱. ناحیه يك شامل محله‌های پشت خیابان شهناز - خیابان شام- مقصودیه .

۲. ناحیه دو شامل محله‌های مارالان - خیابان حافظ - خیابان ثریا - حوالی شیر و خورشید - حوالی باغ شمال .

۳. ناحیه سه شامل محله‌های سیلاب - باغمیشه - خیابان فرح - ضلع شمالی چای کنار ازپل خیابان منصور بطرف باغمیشه .

۴. ناحیه چهار شامل محله‌های شتربان - سرخاب - امیرخیز - ملل متحد شمالی (خیابانهای شمس تبریزی - شمال ثقة الاسلام) .

۵. ناحیه پنج شامل محله‌های کوره‌لر منجم - حکم آباد - چست دوزان - خیابان بهار خیابان نادر .

۶. ناحیه ششم شامل محله‌های گازران - خیابان چهارم اردیبهشت - خیابان خیام - خیابان پهلوی (از سر قونقا تا راه آهن) .

۷. ناحیه مرکزی که محدوده اش از طرف جنوب کوی اهراب و المان - شرکت - مقصودیه - عزب دفتری - صدر - از طرف شرق خیابان منصور - از

طرف غرب باغ گلستان- راسته کوچه - از طرف شمال چای کنار و ششگلان منظور گردیده است .

۲- انتخاب آموزشگاهها : دبستان و دبیرستانهای مورد عمل با استفاده از روشهای نمونه تصادفی «Echantillon au hasard» انتخاب میشدند و بدین ترتیب ۲۵ دبستان پسرانه و ۲۵ دبستان دخترانه در نقاط مختلف شهر انتخاب گردید و چون تعداد کل دبیرستانهای تبریز بیش از ۴۳ باب (۳۰ باب پسرانه، ۱۳ باب دخترانه) نبودند بنابراین قرار شد که به کلیه دبیرستانهای دختر و پسر مراجعه شود .

۳- انتخاب دانش آموز: با توجه به اینکه هر گروه سنی مورد آزمایش ۱۵۰ نفر میباشد و میبایست این عده در ۵۰ دبستان پسر و دختر انتخاب شوند بنابراین برای هر گروه سنی در هر یک از دبستانها ۳ نفر در نظر گرفته شد . چون تعداد نوآموزان واجد شرط سنی بیش از تعداد مورد نظر بود لذا دانش آموزان واجد شرط با توجه به طبقات اجتماعی آنان از طریق «نمونه تصادفی» انتخاب میشدند دانش آموزان مورد نظر در گروههای سنی ۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ از میان ۵۰ دبستان دختر و پسر و گروههای سنی ۱۳ و ۱۴ از میان دانش آموزان واجد شرط ۴۳ باب دبیرستان دختر و پسر انتخاب گردیدند .

۴- شرط سنی ، فاصله هر گروه سنی سه ماه در نظر گرفته میشود به این ترتیب که مثلاً کودک نه ساله عبارت از کسی است که در روز آزمایش ۱/۵ ماه به اتمام نه سالگی مانده و یا ۱/۵ ماه از نه سالگی گذشته است .

۵- شرایط دانش آموزان انتخاب شده: دانش آموزان انتخاب شده

علاوه بر شرایط فوق بایستی :

الف) در دوران تحصیلی خود در هیچ کلاسی مردود نشده باشند .
 ب) در سن مقرر آموزشگاهی بدبستان رفته و شروع به تحصیل کرده باشند .

ج) از لحاظ جسمی (ظاهری) و روانی سالم و طبیعی باشند .
 ۶- دانش آموزان انتخاب شده در کلاسهای زیر تحصیل میگردند:

۱. از کلاس سوم ابتدائی	نه سالهها
۲. از کلاس چهارم ابتدائی	ده سالهها
۳. از کلاس پنجم ابتدائی	یازده سالهها
۴. از کلاس ششم ابتدائی	دوازده سالهها
۵. از کلاس اول متوسطه	سیزده سالهها
۶. از کلاس دوم متوسطه	چهارده سالهها

۷- شرایط اجتماعی و اقتصادی دانش آموزان انتخاب شده : برای اینکه موضوع مورد تحقیق دقیقتر انجام شده و نتایج علمی و صحیح بدست داده باشد در تعیین دانش آموزان با توجه به طبقه بندی مشاغل پدران و درآمد خانواده و تحصیلات آنان دقت میشد و ۱۵۰ نفر دانش آموزان انتخابی هر گروه بطور مساوی از میان طبقات سه گانه اجتماع که توسط پرسشنامه مخصوص تفکیک میشد تعیین گردیده است .